

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:8

2012-06-14

S2010/7655/FS (delvis)

Socialdepartementet

Jordbruksverket
551 82 Jönköping

Uppdrag inom strategin mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade infektioner

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar till Socialstyrelsen att i samverkan med Jordbruksverket initiera och ansvara för en nationell samverkansfunktion samt utarbeta en tvärspektoriell handlingsplan för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade infektioner och en övergripande kommunikationsstrategi för området.

Uppdraget löper till och med 2017 och ska årligen senast den 18 november, med start 2012, redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet). I redovisningen år 2016 ska en utvärdering av formerna för samverkansfunktionen, inklusive ansvarsfördelning mellan de olika myndigheterna, redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Kammarkollegiet ska för detta ändamål, engångsvis efter rekvisition, utbetala 1 000 000 kronor till Socialstyrelsen från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa- och sjukvård, anslagsposten 14 Patientsäkerhet. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2013.

Ärendet

Regeringen presenterade i propositionen Strategi för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade sjukdomar (prop. 2005/06:50) en strategi för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade sjukdomar som bland annat syftar till att bevara möjligheten att effektivt behandla bakteriella infektioner hos människor och djur. Insatserna i strategin har ett tvärspektoriellt angreppssätt och inkluderar insatser inom humanmedicin,

veterinärmedicin, ickemedicinsk användning av antibiotika inom bl.a. jordbruks- och livsmedelssektorn samt insatser för att motverka spridning i miljön och hälsokonsekvenser av antibiotikaanvändningen.

Socialstyrelsen fick 2010 i uppdrag att göra en samlad uppföljning av strategin samt ge förslag till utveckling av strategin. Myndigheten lämnade med anledning av uppdraget en rapport i mars 2011 med förslag om bl.a. inrättandet av en nationell samverkansfunktion där berörda aktörer samverkar i enlighet med respektive myndighets uppdrag och ansvarsområde och där intresse-, bransch- och professionella organisationer inom områdena folkhälsa, djurhälsa, livsmedel och miljö medverkar. Som en del av genomförandet av regeringsuppdraget inbjöd Socialstyrelsen den europeiska smittskyddsmyndigheten, ECDC, att göra en utvärdering av Sveriges implementering av rådsrekommendationen om återhållsam användning av antibiotika från 2001 och rådsrekommendationen om patientsäkerhet inklusive förebyggande av vårdrelaterade infektioner från 2009. En av ECDC:s rekommendationer var att stärka det sektorsövergripande och tvärvetenskapliga arbetet mot antibiotikaresistens genom att inrätta en tydlig samordningsfunktion. Funktionen borde enligt förslaget omfatta representanter från samtliga berörda myndigheter och organisationer.

Antibiotikaresistens bedöms av ECDC som ett av de främsta hoten mot folkhälsan i Europa, tillsammans med bl.a. hälso- och sjukvårdsrelaterade infektioner. Antibiotikaresistens bidrar till ökad sjuklighet och dödlighet i bakteriella infektioner, vilket leder både till lidande och stora kostnader. För att motverka utvecklingen av antibiotikaresistens är det av vikt att arbetet på området sker sektorsövergripande. Det krävs fortsatta insatser inom humanmedicin, veterinärmedicin, ickemedicinsk användning av antibiotika inom bl.a. jordbruks- och livsmedelssektorn samt inom miljöområdet. Det är även viktigt att inkludera utbildning och forskning inom alla sektorer. Det är också av vikt att Sverige har kapacitet att agera effektivt och samordnat inom EU och på den internationella nivån för att motverka antibiotikaresistens. Såsom både Socialstyrelsen och ECDC påtalat finns det behov av en samverkansfunktion som kan hålla ihop och koordinera detta omfattande arbete.

Socialstyrelsen ansvarar enligt smittskyddslagen (2004:168) för samordning av smittskyddet på nationell nivå och ska ta de initiativ som krävs för att upprätthålla ett effektivt smittskydd. Socialstyrelsen ska även följa och vidareutveckla smittskyddet. Med beaktande av att Socialstyrelsen har en roll som samordnare och vidareutvecklare av smittskyddet nationellt finns redan ett ansvar även när det gäller koordineringen av arbetet för en rationell antibiotikaanvändning och mot vårdrelaterade

infektioner. Detta ansvar bör dock förtydligas och utvecklas genom en samverkansfunktion som bl.a. har i uppgift att utveckla en nationell handlingsplan för aktiviteter på området, samla in och sprida den kunskap som finns inom olika kunskapsområden, identifiera kunskapsluckor och verka för att studier kan genomföras inom prioriterade områden. Samverkansfunktionen syftar således till att ge struktur åt det mångomfattande arbete som redan nu bedrivs inom olika sektorer när det gäller antibiotikaresistens och förebyggande av smittspridning.

Enligt förordningen (2009:1464) med instruktion för Statens jordbruksverk är en av dess uppgifter att förebygga spridning av och bekämpa smittor hos djur i människans vård.

Uttrycket En värld – en hälsa stämmer mycket bra in på området antibiotikaresistens genom att bakterierna kan spridas genom en ökad rörlighet för såväl människor som djur. I flera länder i Europa har det skett en kraftig utveckling och spridning av antibiotikaresistenta bakterier bland djur de senaste åren.

Jordbruksverket och andra aktörer verkar för att minska användningen av antibiotika till djur och motverka spridning av antibiotikaresistenta bakterier. Ett av de bästa sätten att minska användningen av antibiotika är att förhindra att sjukdomar uppstår. Smittskyddsförebyggande åtgärder på gårdsnivå är därför en mycket viktig del i detta arbete.

Det är viktigt att arbetet som genomförs mot resistensutvecklingen har ett övergripande fokus och knyts ihop med andra nationella strategier, såsom Nationella läkemedelsstrategin och Patientsäkerhetsstrategin. Samverkansfunktionen bör vidare ha en bred förankring och innehålla representanter från samtliga berörda myndigheter och organisationer. Från miljöområdet kan det exempelvis vara Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Anne Nilsson

Likalydande till
Socialstyrelsen

Kopia till

Landsbygdsdepartementet DL
Arbetsmiljöverket
Kammarkollegiet
Kemikalieinspektionen
Livsmedelsverket
Läkemedelsverket
Naturvårdsverket
Smittskyddsinstitutet
Smittskyddsläkarföreningen
Statens beredning för medicinsk utvärdering
Statens veterinärmedicinska anstalt
Sveriges Kommuner och Landsting
ReAct